

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

2005 m. balandžio 28 d. Nr. 1200-13-53
Vilnius

1. Pavedimo atlikti auditą duomenys ir audito tikslas

Vyriausioji valstybinė auditorė Virginija Balkojytė, vadovaudamasi Finansinio audito 11-ojo departamento direktoriaus R. Pužausko 2004 m. rugsėjo 21 d. pavedimu Nr. 1200-13, Ukmergės rajono savivaldybės administracijoje atliko finansinį auditą, kurio tikslas – įvertinti savivaldybės biudžeto asignavimų planą ir savivaldybės biudžeto išlaidas valstybinėms funkcijoms (perduotoms savivaldybei) atlikti, bei pareikšti nepriklausomą nuomonę apie finansines ataskaitas dėl valstybės biudžeto dotacijų savivaldybės biudžetui.

2. Audituotos sritys

Susipažinus su Administracijos veikla, taikoma išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti apskaitos sistema ir vidaus kontrole, buvo įvertinta vidaus kontrolės sistema ir atliktos išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti, išlaidų socialinėms išmokoms ir kitų išlaidų valstybinėms funkcijoms vykdyti audito procedūros. Taip pat mes ištyrėme Ukmergės Jono Basanavičiaus vidurinėje mokykloje ir Ukmergės Pašilės pagrindinėje mokykloje išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti (ugdymo išlaidų) apskaitos procesą ir vidaus kontrolę, atlikome audito programoje numatytas procedūras.

3. Bendra informacija apie audituotą subjektą

Ukmergės rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija), adresas: Kęstučio a. 3, 20114, Ukmergė, identifikavimo kodas – 8875217. Administracija yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios steigėjas – Ukmergės rajono savivaldybės taryba.

Audituojamu laikotarpiu Administracijos direktoriaus pareigas ėjo Juozas Varžgalys. Finansų skyriaus, kuris tvarko savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų buhalterinę apskaitą, rengia savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitą (forma Nr. B-13), savivaldybės biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms

atlikti ataskaitą (forma Nr. B-14) ir savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaitą (forma Nr. B-15), vedėjos pareigas ėjo Vida Butkevičienė.

4. Audito metodai

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais valstybės kontrolieriaus 2004 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. V-12.

5. Kita informacija

Ši ataskaita:

- yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos ir biudžeto projekto dalis;

- pateikia tik audito metu atliktus dalykus ir nustatytus faktus, o anksčiau minėtų ataskaitų vertinimas bus pateiktas valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

6. Faktai, išvados ir rekomendacijos

Įvertinę Savivaldybės biudžeto tikslinių dotacijų planą nustatėme, kad Savivaldybės taryba, savo sprendimais tvirtindama 2004 m. Savivaldybės biudžetą, biudžeto pajamas, iš valstybės biudžeto numatė 13193,5 tūkst. Lt lėšų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti (2004 m. vasario 25 d. Nr. 7-31, 2004 m. birželio 23 d. Nr. 7-127 ir 2004 m. liepos 28 d. Nr. 7-155), t. y. pagal Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (2003 m. gruodžio 11 d. Nr. IX-1884 su pakeitimais) 5 priedėlyje nustatytas sumas. Tvirtindama asignavimus pagrindinių funkcijų ir programų finansavimui, valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstė 12015,0 tūkst. Lt. Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti liko nepaskirstyta 1178,5 tūkst. Lt, todėl ši suma buvo paskirta bendroms Savivaldybės biudžeto reikmėms finansuoti.

Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 straipsniu nustatyta, kad vykdant biudžetą nepanaudotos specialios tikslinės dotacijos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, išskyrus specialią tikslinę dotaciją, numatytą valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliantiems iš savininkams gražintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, sumos gali būti naudojamos bendroms savivaldybių biudžetų reikmėms finansuoti, pirmiausia – išskolinimams dengti.

Pagal Savivaldybės biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti (forma Nr. B-14) ataskaitos duomenis patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas valstybinėms funkcijoms atlikti buvo 10934,6 tūkst. Lt. Pagal Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaitos duomenis (forma Nr. B-15) išlaidos (kasinės) valstybinėms funkcijoms atlikti – 10834,4 tūkst. Lt. Palyginus planą su

išlaidomis (kasinėmis) valstybinėms funkcijoms atlikti, liko nepanaudota 100,2 tūkst. Lt. Metams pasibaigus, nepanaudota speciali tikslinė dotacija 40,9 tūkst. Lt, kuri buvo numatyta valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliantiems iš savininkams gražintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, atlikti nustatytu laiku gražinta į valstybės biudžetą. Audito metu nustatėme, kad Administracijos direktorius nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 32 straipsnio 3 dalimi, nes metams pasibaigus, iki sausio 10 d. į valstybės biudžetą negražino 59,3 tūkst. Lt nepanaudotos specialios tikslinės dotacijos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų, kurios, vykdant biudžetą, nebuvo skirtos ir panaudotos bendroms savivaldybės biudžeto reikmėms finansuoti (100,2-40,9).

Ukmergės rajono savivaldybės taryba 2004-12-15 sprendimo Nr. 7-241 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto patikslinimo“ 4 priedu patikslino asignavimų sumą mokinio krepšeliui finansuoti ir patvirtino šių asignavimų perskirstymą kitoms savivaldybės biudžeto reikmėms. Pagal minėto Tarybos sprendimo 4 punkto duomenis specialiąją tikslinę dotaciją mokinio krepšeliui finansuoti sudaro 16093 tūkst. Lt, iš jų ugdymui –15222,427 tūkst. Lt, aplinkai – 870,573 tūkst. Lt. Pasibaigus ataskaitiniams metams, be to, kai Savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivių krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13) buvo pateikta Finansų ministerijai (2005-02-21), Savivaldybės Taryba 2005 m. kovo 23 d. sprendimu Nr. 7-60 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto įvykdymo ataskaitos patvirtinimo“ 4 priedu iš dalies pakeitė Tarybos 2004-12-15 sprendimo Nr. 7-241 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto patikslinimo“ 4 priedą „Specialioji tikslinė dotacija moksleivio krepšeliui finansuoti“ ir išdėstė jį taip: iš viso specialioji tikslinė dotacija moksleivio krepšeliui finansuoti 16093 tūkst. Lt, iš jų 15191,527 tūkst. Lt ugdymui ir 901,473 tūkst. Lt aplinkai.

Ukmergės rajono savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (forma Nr. B-13) 901,473 tūkst. Lt lėšos (pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus 2.2.1.1.1.3 Šildymas, 2.2.1.1.1.4 Elektros energija, 2.2.1.1.1.5 Ryšių paslaugos, 2.2.1.1.1.8 Spaudiniai, 2.2.1.1.1.10 Kitos prekės, 2.2.1.1.1.13 Vandentiekis ir kanalizacija, 2.2.1.1.1.30 Kitos paslaugos, 3.1.1.3.1.2 Kitos mašinos ir įrenginiai) neturėjo būti nurodytos, nes jos buvo panaudotos mokymo aplinkai finansuoti.

Be to, kaip nustatėme audito metu, pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.1.1.1.1.1 „Darbo užmokestis pinigais“ neturėjo būti nurodytos 0,3 tūkst. Lt išlaidų, Ukmergės Jono Basanavičiaus vidurinėje mokykloje mokant priemoną už mokinių nemokamo maitinimo organizavimą (žr. Ukmergės Jono Basanavičiaus vidurinėje mokykloje nustatyti faktai ir išvados).

Atsižvelgiant į tai, kas prieš tai išdėstyta, iš viso Savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivių krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 13) į patikslintą ataskaitinio laikotarpio planą nereikėjo įtraukti 901,5 tūkst. Lt, į įvykdymą (kasines išlaidas) – 901,8 tūkst. Lt.

Ukmergės Jono Basanavičiaus vidurinėje mokykloje (toliau – Mokykla) nustatyti faktai ir išvados:

Mokyklos direktorius neužtikrino, kad būtų patvirtintos Mokyklos finansų kontrolės taisyklės, kaip reglamentuota Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253 su pakeitimais) 4 straipsnio 2 dalyje. Audito metu Mokyklos direktorius 2005 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. V-21 šias taisykles patvirtino ir nustatyti trūkumai buvo pašalinti.

Audito metu nustatėme, kad Mokyklos direktorius nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktais, nes ne pagal tikslinę paskirtį panaudojo 39,6 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų, skirdamas:

1. Mokyklos aplinkai finansuoti mokinio krepšelio lėšas, kai dar nebuvo įvykdytas 2003-2004 mokslo metų ugdymo planas (24,3 tūkst. Lt) ir 2004-2005 mokslo metų ugdymo planas (15,0 tūkst. Lt). Pažymėtina, kad Ukmergės rajono savivaldybės 2004 m. vasario 25 d. sprendimo Nr. 7-31 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto patvirtinimo“ 5 punktas nustato, kad nepanaudotos specialios tikslinės dotacijos mokymui lėšos, įvykdžius bendruosius ugdymo planus, gali būti naudojamos kitoms švietimo įstaigų reikmėms finansuoti, pirmiausia – kreditoriniam įsiskolinimui dengti.

2. Socialinei pedagogei Vaidai Puodžiūnienei 1 BMA koeficiento mėnesinę priemonę už mokinių nemokamo maitinimo organizavimą (2004-03-01–2004-05-31 laikotarpiu iš mokinio krepšelio buvo priskaičiuota ir išmokėta 325,0 Lt), nors Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (1991-06-25 Nr. I-1489 su pakeitimais) 2 straipsnio 13 dalis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1520 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintų Bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos nuostatų 6 punktas nustato, kad mokymo lėšos (mokinio krepšelio lėšos) – tiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą, mokytojų kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, taip pat ugdymo procesui valdyti, mokyklos bibliotekai, psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai ir socialinei pedagoginei pagalbai).

Mokyklos pateiktoje savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B-13-metinė) 129,1 tūkst. Lt lėšos (pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus 2.2.1.1.1.3 Šildymas, 2.2.1.1.1.4 Elektros energija, 2.2.1.1.1.5 Ryšių paslaugos, 2.2.1.1.1.8 Spaudiniai, 2.2.1.1.1.10 Kitos prekės, 2.2.1.1.1.13 Vandentiekis ir kanalizacija,

2.2.1.1.1.30 Kitos paslaugos, 3.1.1.3.1.2 Kitos mašinos ir įrenginiai) neturėjo būti parodytos, nes jos buvo panaudotos mokymo aplinkai finansuoti. Taip pat pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.1.1.1.1.1 Darbo užmokestis pinigais neturėjo būti įtrauktos 0,3 tūkst. Lt išlaidos, panaudotos mokant priemoną už mokinių nemokamo maitinimo organizavimą.

Ištyrus Ukmergės Pašilės pagrindinės mokyklos (toliau – Mokykla) vidaus kontrolę, nustatyta, kad mokinio krepšeliui finansuoti skirtų išlaidų kontrolės procedūros buvo neveiksmingos, nes neužtikrino teisės aktų laikymosi.

Mokykloje nustatyti faktai ir išvados:

Mokykloje 2004 m. nebuvo vedamas mokinio krepšelio kasinių išlaidų analitinės apskaitos registras. Dėl to, mes negalėjome pritaikyti jokių audito procedūrų ir patvirtinti 304,0 tūkst. Lt Mokyklos mokinio krepšeliui finansuoti Savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivių krepšeliui finansuoti įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitos (forma Nr. B-13) išlaidų tikrumo, teisėtumo bei ataskaitinio laikotarpio ūkinių operacijų apskaitos registruose įregistravimo pagal apskaitos principus ir taisykles. Ši 304,0 tūkst. Lt suma reikšminga Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitos (forma Nr. B-13) atžvilgiu, todėl negalėjome patvirtinti, ar Savivaldybės biudžeto išlaidų moksleivio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-13) yra teisinga.

Vadovaujantis Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2004-12-15 sprendimo Nr. 7-241 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės 2004 m. biudžeto patikslinimo“ 4 priedu, Pašilės pagrindinės mokyklos 0,5 tūkst. Lt sutaupytų mokinio krepšelio lėšų buvo skirta aplinkai finansuoti, todėl užpildytoje savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti apyskaitoje (forma Nr. 13) pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2.2.1.1.1.5 Ryšių paslaugos ši suma neturėjo būti nurodyta.

Nesilaikant Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 1998 m. gruodžio 17 d. įsakymo Nr. 1565 „Dėl švietimo darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos“ (su pakeitimais) 1 priedėlio I skyriaus, 1 priedėlio pastabų 5 ir 6 punktų nuostatų, kurios nustato pedagogams tarifinį atlygį (t. y. kai darbo užmokestis nustatomas ir mokamas už tarifikuotas darbo valandas per savaitę), Mokykloje 2004 metais pedagogams tarifikacijos sąrašuose buvo tarifikuotos papildomojo ugdymo valandos, tačiau už šias valandas buvo apskaičiuotas 7714,84 Lt darbo užmokestis, kaip už faktiškai praveistas papildomojo ugdymo valandas. Dėl to, apskaičiuojant pedagogams darbo užmokestį pagal patvirtintą tarifikacijos sąrašą, per 2004 metus pedagogams buvo apskaičiuotas mažesnis 4058,48 Lt darbo užmokestis, negu priklausė pagal tarifikuotas papildomojo ugdymo valandas.

Nustatyta, kad apskaičiuojant vidutinį darbo užmokestį pedagogams už kasmetines atostogas buvo netinkamai taikomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu

Nr. 650 patvirtintos Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos 6.12 punktas, kuris nustato, kad dienos (valandos) vidutinis darbo užmokestis negali būti mažesnis už skaičiuojamąjį mėnesį teisės aktuose ar kolektyvinėje sutartyje (jeigu jos nėra – darbo sutartyje) nustatytą toms pareigoms, profesijai ar atitinkamos kategorijos darbams minimalų valandinį (dienos) atlygį arba minimalios mėnesinės algos pagrindu apskaičiuotą to mėnesio valandinį (dienos) užmokestį pagal darbuotojo ar įmonės darbo (pamainos) grafiką, o jeigu šie dydžiai nenustatyti – negali būti mažesnis už Vyriausybės patvirtintus atitinkamus minimalius darbo užmokesčio dydžius. Perskaičiavus 15-os pedagogų atlyginimus už kasmetines atostogas nustatyta, kad buvo apskaičiuota 1081,64 Lt mažiau atostoginių, negu priklausė.

Nesilaikant švietimo ir mokslo ministro 1998-12-17 įsakymo Nr. 1565 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos“ (su pakeitimais) 7 priedėlio „pastabų“ 1 punkto, nuo 2004-01-01 iki 2004-09-01 pedagogams, kurių klasėje (grupėje) buvo 1–4 sutrikusio ar riboto intelekto akli, kurtieji, silpnaregiai (regėjimas su akiniais iki 40 procentų), neprisigirdintieji, turintys fizinę ir judėjimo negalią ar kompleksinių sutrikimų vaikai, nebuvo mokami 5–10 procentų tarifinio atlygio priedai.

Kiti pastebėjimai

Ukmergės Pašilės pagrindinės mokyklos Mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų tarififikacijos sąrašė 2004 m. sausio 1 d. (atskirai neišskiriant ir nenurodant) buvo tarifikuotos pamokos, skirtos mokinių mokymui namuose, už kurias buvo mokama kaip už faktiškai praveistas. Vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 258 „Dėl savarankiško mokymosi tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Savarankiško mokymosi tvarkos 27 punktu, mokytojui už tokią veiklą mokama už faktiškai atliktas valandas, fiksuotas savarankiško mokymosi, mokymo namuose ir gydymo įstaigose dienyne, todėl tarififikacijos sąrašė minėtų pamokų nereiktų tarifikuoti.

Sustiprinus Mokytojų ir kitų darbuotojų tarififikacijos sąrašo sudarymo vidaus kontrolės procedūras sumažėtų rizika, kad už vaiko mokymą namuose gali būti išmokėta nesivadovaujant teisės aktais, o tai padėtų efektyviau kontroliuoti darbo užmokesčiui skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojimą.

Rekomenduojame:

1. Užtikrinti Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitos (forma Nr. B- 13) sudarymą teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Pagal kompetenciją teikti savivaldybės švietimo įstaigoms siūlymus dėl mokinio krepšelio lėšų panaudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, informacijos ir ataskaitų apie mokinio krepšelio lėšų panaudojimą patikimumo užtikrinimo.

3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 su vėlesniais pakeitimais) 32 straipsnio 3 dalimi, Administracijos direktoriui kreiptis į Tarybą dėl ne pagal tikslinę paskirtį panaudotų specialiųjų tikslinių 59,3 tūkst. Lt ir 325,0 Lt (už mokinių nemokamo maitinimo organizavimą) dotacijų grąžinimo į Valstybės išdo sąskaitą.

Apie rekomendacijų vykdymą iki 2005 m. gegužės 12 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 11-ąjį departamentą adresu: Pamėnkalnio g. 27, LT-01113 Vilnius.

Finansinio audito 11-ojo departamento direktorius

Remigijus Pužauskas

Vyriausioji valstybinė auditorė

Virginija Balkojytė

Susipažinome:

Ukmergės rajono savivaldybės
administracijos direktorius

Juozas Varžgalys
2005-04-

Finansų skyriaus vedėja

Vida Butkevičienė
2005-04-